СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 126. Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 31 травня, 1934. VOL. XLII. No. 126. Jersey City, N. J., Thursday, May 31, 1934. THREE CENTS.

АМЕРИКА ЗАБОРОНЯЄ ВИВІЗ ЗБРОЇ В ЧАКО

ВАШИНҐТОН.—Президент Рузвелт видав проклямацію про заборону вивозу зброї й амуніції до Болівії й Параґваю, котрі тепер ведуть війну в провінції Чако.

Заборона має на меті здержати цю війну. За зломання заборони накладається високі кари, а саме гривну до 10,000 долярів та тюрму до 2 літ.

Фабриканти амуніції заповідають, що вони піднесуть справу перед судом, щоби доказати, що цей приказ не годиться з конституцією. Зате інші, котрі цьому приказови приплеснули, радять урядови видати ще одну таку заборону: проти висилання зброї до Манджурії.

ФРАНЦУСЬКІ ЛЕТУНИ ПЕРЕЛЕТІЛИ АТЛЯНТИК.

НЮ ЙОРК. — Французські летуни Кодос і Россі перелетіли Атлянтійський океан монопляном „Жозеф Ле Бріс" з Франції до Америки.

Вони наміряли перелетіти з французького міста Ле Бурже до Каліфорнії, на побережу Тихого океану, але по дорозі їм зіпсулось одно крило їх літака. Тому вони скинули 800 ґальонів ґазоліни й осіли на летничім полі Флойда Бенета в Брукліні.

Летіли вони 38 і пів години. В ночі летіли часто пітьмою й мракою. Не вибрали вони найкоротшої дороги з Ле Бурже до Ню Йорку, бо звертали з простої дороги, щоби виминути бурі. Зробили вони за цей час 3,875 до 4,065 миль дороги.

Висівши в Ню Йорку, летуни заявили своє сильне розчарування з невдачі. Всетаки мають певні досяги. Вони перші летуни, котрі перелетіли Атлянтійський океан із заходу на схід та зі сходу на захід. Вони теж перші летуни, що вилетіли з суші Европи та осіли в межах Великого Ню Йорку.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В САН ФРАНСІСКО.

САН ФРАНСІСКО. — Коло тисячі страйкуючих корабельних вантажників напали на 18-тий причал, котрого вживає підприємство „Пасифик Стімшип Ко.", а коли поліція заступила їм дорогу, вони обкидали її камінням і цеглами. Поліція вжила тоді на успокоєння юрби рушниць і газових бомб.

Сім осіб записано як тяжко ранених. Арештовано кільканацять людей.

Поліція побоюється, що ці заворушення стануть притокою до багатьох поважніших.

КУБАНСЬКІ ТЕРОРИСТИ ОСТЕРІГАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА.

ГАВАНА. — Чотири кубанські терористи напали на авто Г. Г. Фрімена Метюса, першого секретаря американської амбасади, та остерегли його, щоби він покинув Кубу.

Кубанський уряд дав американській амбасаді надзвичайну охорону.

14 ЗАСУДЖЕНЦІВ ДОЖИДАЮТЬ КАРИ СМЕРТИ В ОДНІЙ ТЮРМІ.

ОСИНИНҐ (Ню Йорк). — У місцевій тюрмі, відомій під назвою „Синґ Синґ", є тепер 14 вязнів, котрі вже вичерпали всі судові інстанції та котрих присуди смерти тепер правосильні. Начальник тюрми каже, що відколи існує ця тюрма, ще ніколи не було в ній стільки засудженців на смерть, котрі вижидали виконання присуду.

ФОТОҐРАФІЧНА РІЗЬБА.

НЮ ЙОРК. — Сюди приїхав Сометаро Шіба, редактор японської газети „Час" у Токіо, щоби зацікавити американських бизнесменів винаходом фотографічної різьби.

Шіба каже, що винахід уже використовують бизнесово в Японії. Придумав його Японець Ісао Моріока по 15 роках пильного шукання. Винахід опирається на фотографуванню позафіялкових промінів. Портретований сідає в темній кімнаті на кілька секунд. На нього пускають промінь світла. Крісло, на котрому він сидить, обертається, а фотографічний апарат знимає з нього багато фотографій. З тих фотографій потім витинається сильветки, а цих уживається при відливі різьби. Самий процес фотографування позафіялкових промінів є секретом винахідника.

Шіба каже, що різьба, одержана в цей спосіб, віддає риси портретованого з науковою точністю. Тому винахід має значіння для тих випадків, у котрих наукова вірність важніша, як артистична вартість. „Фотографічна різьба" летуна Линдберга, котрої фотографія появилася в ґазетах, оправдує претенсії винахідника.

ВРОДИЛА 5 БЛИЗНЯТ.

КОРБЕЛ (Онтаріо, Канада). — Пані Овила Діон, жінка місцевого фермера, вродила 5 близнят. Найтяжче з них має 3 фунти й 4 унції, найлекше важить один фунт менше. Мати й діти здорові.

Медичні історики кажуть, що історія медицини записала за останніх 500 літ лише 30 таких випадків.

НАДІЯ НА ПОЛАГОДЖЕННЯ СТРАЙКУ В ТОЛІДО.

Довкола фабрики Електрик Ото-лайт Ко. йшли в суботу дальші заворушення. Військо зявилося з палками вруках та з масками, щоб захоронити себе самих від власних газових бомб. Вояки кинулися на демонстрантів та арештували коло пів сотки людей, котрих потім поліція допитувала за участь у демонстрації. Прияність війська комплікує страйкову ситуацію, бо страйковий комітет домагається від федерального представництва, щоби передовсім усунути зі страйкової округи військо. Не дивлячися на це, переговори поступають удоволяюючо, так, що є деяка надія на скоре полагодження спору.

ПОЛЬСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

(УП) Преса доносить, що польські євангелики виповіли підчиненість німецьким церковним властям та віддались під безпосередню юрисдикцію євангеликів шведських. Це теж один з виявів приязни.

ЧИ В СОВІТАХ НЕМА ГОЛОДУ?

(УП) „Ізвєстія" з 5. 5. 34 подають, що московський уряд видав зарядження всім прокураторам потягати до строгої відповідальности всіх тих, що розбазарюють зерно, призначене на засів. До видання такого розпорядження причинився факт, що призначене на засів зерно вживано для інших цілей (для прохарчування населення). Таке розпорядження є виразним признанням факту голоду в Совітах.

СТАН ЗАСІВІВ НА УКРАЇНІ.

(УП) Московська газета „Ізвєстія" з 5. 5. подає цифри щодо засівів на Україні до дня 1. 5. 1934. Засіяли: Азовсько-чорноморська область 74.1% пляну, північний Кавказ 88.8% пляну, Крим 84.8% пляну, Казахстан 16.6% пляну, Україна 77.2% пляну. За областями Україна засіяла так: Чернигівщина 51.1% пляну, Київщина 68.7%, Винниця 79.-3%, Харківщина 77.9%, Дніпропетровщина 86%, Одещина 88.3%, Донеччина 76.7%, Молдавська Республика 100.3%. Білорусь засіяла тільки 45.7% пляну.

САМОГУБСТВО З НУЖДИ.

До Львова приїхала 20-літня Гелена Ярнушкевичівна з Бродів з метою знайти якунебудь працю. Кілька днів тинялася в голоді по вулицях, а коли почав їй дошкулювати голод, вирішила відобрати собі життя. З метою самогубства пішла Ярнушкевичівна в напрямі Зимної Води й там кинулася під поспішний поїзд та згинула на місці. В одінню самогубниці знайдено картку, в якій вона пише, що відбирає собі життя наслідком нужди.

ЗІ СНЯТИНА ДО НІМЕЧЧИНИ ПІД ВАГОНОМ.

На залізничому двірці в Бойтені під вагоном міжнародного поїзду Букарешт-Берлін німецька влада викрила Мечислава Міровського з Борщева, що їхав так від самого Снятина. Він каже, що заїхав припадково до Німеччини, бо його їзда кінчилася в Польщі. Тепер мусить відсидіти кару за нелегальне переступлення границі, опісля буде відставлений до Польщі.

КРІВАВА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ МІСЬКОЇ ДОПОМОГИ В НЮ ЙОРКУ.

Коло пів тисячки демонстрантів, котрі зібралися в суботу перед допомоговим урядом для протесту проти способів розділу допомоги, уживаних тепер у цьому місті, звечнилися з відділом поліції, котрий став їх розганяти, щоб охоронити бюро допомоги. В бійці ранено 15 осіб арештовано 13. Бійці приглядалися коло 5,000 людей.

ШІСТЬ ЗАПОВІДЕЙ СТАЛІНА ДЛЯ ПРАКТИЧНОГО ВЖИТКУ.

(УП) Московський диктатор Сталін видав для всіх комуністів і некомуністів 6 заповідей, якими вони мають керуватись у практичному житті. Осе вони: 1) Не думай! 2) Як подумав, то не говори! 3) Як сказав, то не пиши! 4) Як написав, то не відписуй! 5) Як підписав, то не публікуй! 6) Як опублікував, то зараз же відкликай! Чи не хитроумно, що?

В БЕРЛІНІ ЗЛІКВІДОВАНО АВСТРІЙСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖЕЙ.

(УП) З огляду на труднощі, які стоять на перешкоді кождому подорожуючому до Австрії, від травня минулого року почавши, рішилась австрійська дирекція залізниць замкнути в Берліні своє бюро подорожей, бо воно в останньому часі стало дефицитовим підприємством. Також нема виглядів на те, щоб у скорому часі наладнались нормальні взаємовідносини між Берліном та Віднем. Видавані тим бюром бюлетени будуть появлятись дальше незалежно від тієї ліквідації.

ЯК ПРАЦЮЄ ХОРВАТСЬКА БОЄВА ОРГАНІЗАЦІЯ.

(УП) З приводу плянованого замаху на сербського короля й вибуху бомби в потязі, що мав везти заграничних міністрів на конференцію до Загребу, розписалась була сербська преса про те, що все це виконали хорватські еміґранти зза границі. У відповідь на те хорватська боєва організація „Усташа" підложила бомбу в самій загребській дирекції поліції і в державному банку в Загребі. Цим доказали, що Усташа працює й у краю, бож трудно було еміґрантам дібратись аж до самого центру сербського режиму в Хорватії.

З ГОЛОДНОГО БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РАЮ.

(УП) Ґазета „Крістелігет Дагблят" з 18. 4. доносить за Антикомінтерном інтересні дані про голод на Україні. Село Немиринці має з 700 душ населення лише 5 виголоднілих родин. А в сусідньому селі з 3,000 мешканців вмерли з голоду 1,900. Село Самброд має тепер 2,200 мешканців, а перед голодом мало 3,000. Голод викликав дуже багато випадків людоїдства, не зважаючи на те, що Москва карає за це смертю. Людям весодно, як умирати, чи з голоду, чи в підвалах ГПУ від кулі. Як це все взяти на увагу, то стане ясно, чому большевики тайком заходяться над купном пшениці на суму коло 500 міліонів долярів. А перед жидівсько-московською революцією Україна годувала своїм хлібом усю Европу.

ЯК ПОВТІКАЛИ ДВА СОВІТСЬКІ ЛЕТУНИ З „РАЮ".

(УП) Недавно тому втекли два совітські летуни, Вархоміев і Дмитрієв, з далекосхідного большевицького фронту до Манджурії. Московська паризька преса подає, що оба вони перед утечею ані словечком не зговорилися про плян утечі. Плян мав Вархоміев. У часі лету понад границею він крикнув до Дмитрієва: Полетимо на свободу, що? Гаразд! — відповів той і повернулись апаратами в Манджурію. Треба знати, що Москалі слідять дуже за летунами і видають їм стільки паливного матеріялу для моторів, скільки треба на лет. Отже втікати дуже тяжко. Летунам живеться в Совітах ще порівнюючо добре, бо з них дбає влада, а проте ті два рішилися втекти. Один з утікших летунів, Вархоміев, це герой безпереривного перелету Москва-Владивосток і добрий полярний летун.

ТРОЦЬКИЙ У ПОРОЗУМІННЮ ЗІ СТАЛІНОМ?

(УП) Недавня афера Троцького у Франції звернула на себе увагу всього світа. В певних жидівських кругах зачувати, що Троцький жиє на засланні в Европі і робить свою роботу в тісному порозумінні зі Сталіном та комінтерном. Всякі спровидні непорозуміння є лише маскою для закриття дійсности. Троцького навмисно вислав комінтерн за границю для підготовки ґрунту для революції, щоб у той спосіб відтяжити Москву від нападів, що вона старається зреволюціонізувати ввесь світ.

ЗА ЗНУЩАННЯ НАД ВОЯКАМИ.

Перед військовим судом у Львові відбулася трохденна розправа проти двох підстаршин з 26 п. п. у Львові, сержанта Древенкевича й капраля Ковальчика, обвинувачених у нелюдяній поведінці з підлеглими їм вояками. Оба підстаршини копали вояків у крижі, натирали обличча піском, штовхали їх пястуками під груди, а капраль Ковальчик будив у ночі вояків, робив перегляд куферків та сінників і приказував одному воякові мити під керницею ноги при 20 ст. морозу. По переслуханні багатьох свідків, головно вояків, суд засудив серж. Древенкевича на 7 місяців, а капр. Ковальчика на 4 місяці вязниці.

ОШУКАВ ВІСІМ НАРЕЧЕНИХ.

У Перемишлі арештовано з дорученням польської амбасади в Парижі Юліяна Пурху, що вернувся недавно з жінкою з Франції, де перебував вісім літ. Показалося, що, перебуваючи у Франції, він ошукав у ріжних містах вісім наречених, яких натягнув на гроші, обіцюючи з ними женитися. Разом ошукав їх на 90,000 франків. В грудні м. р. оженився в Парижі з девятою нареченою і рішився вернутися до Перемишля. Одначе, коли прийшов до польської амбасади по пашпорт, амбасада знала вже про його подвиги від всіх ошуканих наречених, що зголосили в амбасаді свої претенсії до Пурхи. Наслідком того Пурха опинився тепер у слідчій вязниці перемиського окружного суду.

АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР БУЛІТ НА УКРАЇНІ

МОСКВА (Росія). — Вилієм Буліт, американський амбасадор до Совітів, вибрався в 10-дневну подорож на Чорне море і на Україну. Офіціяльно повідомляють, що амбасадор виїхав в цілі відпочинку. А на ділі він задержиться в Харкові, потім полетить літаком до Одеси, а вертатись буде до Москви через Київ. Тим чином облетить він великі простори української землі, задержуючись у найважніших центрах. Такої подорожи не піднявся досі в Совітах ніодин чужинецький представник.

РАДІ, ЩО ВСТУПАЮТЬ ДО ЛІҐИ НАЦІЙ.

МОСКВА. — В офіціяльних совітських ґазетах, „Правда" й „Ізвєстія", в яких на протязі довгих літ було завжди повно статтей, звернених проти Ліґи Націй, появилися дві передовиці, дуже прихильні до цеї інституції. З них виходить, що Совіти стануть незабаром членом Ліґи Націй. На свою нібито оборону подають Совіти те, що вони самі не робили в тій справі заходів, а тільки інші держави.

ПОХВАЛИ ДЛЯ ФРАНЦІЇ.

МОСКВА. — Вже є познаки совітсько-французького зближення. Совітські ґазети висловлюють ся про Францію з великими похвалами і покладають великі надії на історичну" дружбу Росії з Францією.

ЯПОНІЯ І НІМЕЧЧИНА НЕ ДАЮТЬ ДАЛІ СПОКОЮ.

МОСКВА. — Совіти далі занепокоєні Японією і Німеччиною. Кождого дня можна знайти якісь відомости, звернені проти тих двох держав. Московські ґазети пишуть, що обі ті держави подали собі руки і є тепер найбільшими ворогами Совітів.

КУПЕЦЬКЕ СВЯТО СВ. ЮРІЯ.

ЛЬВІВ. — Союз українських купців і промисловців відсвяткував дуже врочисто дня 13 травня щорічний празник свого патрона, св. Юрія. З приводу свята відправив богослуження еп. Будка й виголосив проповідь, звязану зі святом українського купецтва. По відправі відбулися святочні сходини, получені з забавою.

ЗА ЩО КОНФІСКУЮТЬ УКРАЇНСЬКІ ҐАЗЕТИ.

ЛЬВІВ. — Український часопис „Діло" підлягцього року вже 19-тій з черги конфіскаті. Остання конфіската наступила за точне звідомлення, подане з судової розправи.

ВЕЛИКА ПОДІЯ НА ВОЛИНІ.

КРЕМЯНЕЦЬ (Волинь під Польщею). — На Волинь прибув новоіменований архиепископ Олексій Громадський. Цю подію вважають переломовою в історії української православної церкви, бо Волинь по свому просторі, скількости визнавців-Українців і свідомости населення займає перше місце серед усіх православних епархій у Польщі.

Архиеп. Олексія вважають свідомим Українцем. Проти нього ведено велику кампанію, щоб не допустити до того, щоби він зістав єпископом Волині.

КНИЖКА ПРО ІСУСА ХРИСТА ПО УКРАЇНСЬКИ.

ЛЬВІВ. — Появилася друком книжка: Ісус Христос. Його життя, наука й чуда. Згармонізований переклад чотирох Євангелій на основі грецького тексту з поясненнями. Зладив о. Михайло Кравчук. Накладом Національного Музею.

Про неї пише Є. Ю. Пеленський: Книжка о. Кравчука це рівночасно памятник релігійного письменства і твір літературної ваги. Є це точний, переданий літературною мовою переклад усіх місць із чотирох Євангелій, що взаємно себе доповняють і представляють події в їх часовій послідовності. Досі таких згармонізованих перекладів ми не мали.

ВІДХОДЯТЬ ВІД НАС.

ПЕРЕМИШЛЬ (Західня Україна). — Помер на серцеву недугу в 52 році життя Теодор Гоза, селянський син, бувший сотник артилерії Української Галицької Армії, голова Кружка Р. Ш. в Перемишлі. Це болюча втрата, бо Покійний належав до найактивніших громадян. Був роботящий, енергійний, прямолінійний, товариський.

МАКЕДОНСЬКІ РЕВОЛЮЦІОНЕРИ АКТИВНІ.

СОФІЯ (Болгарія). — Підчас свята в память македонських героїв, котрі полягли в останніх 100 роках за свободу Македонії, македонські революціонери заманіфестували проти болгарської диктатури, а це привело до сутичок з поліцією. Було понад 20 осіб тяжко ранених. Революціонери кричали: „Геть із зрадниками Македонії". Це відноситься до нового режиму в Болгарії, який змагає до заміреня Болгарії з Югославією, котру Македонці вважають найбільшим ворогом Македонців.

ФРАНЦУЗИ ВРАДУВАНІ.

ПАРИЖ. — Французи тріюмфують з приводу двох великих успіхів французьких летунів, бо одні перелетіли Атлянтійський океан і долетіли з Парижа до Ню Йорку, а другі в тім самім часі долетіли з Парижа до міста Наталь у Бразилії (Полуднева Америка).

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОСКОВСЬКО-ФРАНЦУСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ

Здається, ніщо не ілюструє так добре скорости, з якою нині розвиваються події в світі, як зближення між Францією і Росією. Ще не так давно Франція вважалася країною, яка стоїть на зовсім протилежнім від Росії бігуні европейської політики. Ще недавно здавалося, що кожда держава в Европі може піти на якийсь союз з Росією, але не Франція. Навіть, як на такий союз пішла головна її рептилька, Польща. Франція своєю іритацією з того приводу давала виразно до зрозуміння, як сильно вона противиться такому зближенню.

Одначе, як пище німецький мілітарний орґан „Кройц Цайтунґ", нема в світі нічого такого зимнокровного, як загранична політика. Холодна розвага, котра, як кажуть, рішає в Франції навіть у таких ситуаціях приватного життя, де в інших людей рішає чуття, сказала Франції зробити цей неймовірний поворот у сторону Росії. Цим разом має це бути не привернення дипльоматичних відносин, навіть не торговельне порозуміння про товарообмін, а справжній військовий пакт. Який зміст цього пакту, сторони, як звичайно, не подають. Навіть, як щось подадуть, то певно багато більше заховають у тайні. Подають до відома тільки про так звану технічну кооперацію між арміями Росії й Франції. Та за цим темним параваном криється певно порозуміння про військову кооперацію на випадок війни одної з союзниць.

Коли нині такий союз узагалі можуть серіозно трактувати в Франції, то це показує, яке глибоке враження мусів зробити в Франції переворот Гітлєра в Німеччині. Нині вже й у Німеччині не скривають перед собою, що з цим переворотом Франція почала серіозно рахуватися з можливістю війни між Німеччиною й Францією. Порозуміння між Францією й Росією нагадує друге подібне порозуміння між цими державами, котре попередило вибух світової війни. Коли нині така наскрізь буржуазна держава, як Франція, звязується з большевицькою Росією, то це нагадує подібний парадокс, коли ліберальна Франція вязалася з абсолютною Росією. Як тоді, так і нині політика, як кажуть Анґлійці, поставила в одно ліжко попри собе крайніх противників. Як тоді, так і нині Франція думає, що вага хвилі заставляє її не дивитись на ніякі упередження до противних її духови державних устроїв та шукати хочби в чорта допомоги для ратування себе самої. Ріжниця хіба в тому, що перед світовою війною на переконання публичної опінії про потребу союза з чортом треба було десяток літ, а нині на це вистарчає один рік.

Німецькі ґазети не закривають, що положення в Европі стає щораз серіознішим. Збираються хмари, з котрих може легко вдарити грім. Навіть ті держави, котрі хотіли би лишитися поза конфліктом, не мають на це великої надії. Всі оглядаються за союзниками.

МЕТУШНЯ ДОВКОЛА БАЛТІЙСЬКИХ ДЕРЖАВ

В останньому часі притягається увага цілого світа балтійською закутиною. Діється це тому, що якраз ця закутина осталась одинокою отвертою дорогою з Европи в совітський Союз. Як одна, так і друга сторона стараються захопити цю закутину під свої впливи, щоб себе й відтіля забезпечити. Большевики забезпечились від Европи низкою пактів ненападу. Одиноким небезпечним і ще незабезпеченим місцем є якраз прибалтика, а це тому, що вона сусідує якраз з Німеччиною, яка хоч не хоч мусить звернути свою експанзію в тому напрямку. Без зґоди балтійських держав звернулись вони були до Польщі в справі заґарантування незалежности тим державам. Польща відмовилась від цього. Тоді вони звернулись до Німців з таким самим предложенням. Ті теж відмовили. Це дало притоку большевикам пустити в рух всю пропаґанду і заявити світови, що Німці лише про мир говорять, а наділі думають над загарбанням прибалтійських держав. Факт, що Польща й Німеччина відмовились заґарантувати незалежність прибалтійських держав каже догадуватись, що між Польщею та Німцями прийшло до якогось порозуміння в справі тих країв. Говорять, що Німці нишком згодились на те, щоб Польща анектувала Литву, а за те віддала Німцям коридор. Другі на це кажуть (ті, що добре знають Поляків), що Польща це використає і забере в відповідному моменті Литву, а коридора не віддасть Німцям. В той спосіб окружить вона Східні Пруси і забере ще й їх. Виходилоб з того, що Німці програлиб на такому ґешефті здорово. Большевики зі свого боку бояться, щоб Німці не зробили в відповідний момент проти них нападу якраз через балтійську браму.

Ця метушня коло прибалтійської самостійности заставила прибалтійські держави подумати над тим, якби оборонотись як з одного боку перед большевиками, так з другого перед Німцями й Поляками. Тепер ідуть балачки над створенням балтійського союза. Заінтересовані в тому й Фінляндія й Швеція. Зновуж деякі з балтійських держав шукають опору в сусідів. Польща накидається Литві на опікуна, нібито хотячи її боронити перед Німцями. А Німці зі свого боку женуть Литву в обійми Польщі своєю пропаґандою за незначний кусок землі, що зветься Мемель або Кляйпеда. Інші держави дивляться таки в бік большевиків.

Ціла неясність положення полягає в тому, що не знати, хто з ким дальше договоривсь: чи Поляки з большевиками, чи Поляки з Німцями. Загально припускають, що Поляків з большевиками вяже багато більше, як з Німцями. На це вказував би й вислід поїздки французького міністра Барту, що став комівояжером большевицької політики. Також не знати, що хто думає, бо ситуація взагалі неясна. Одначе щодо хитрости, то треба признати, що Макс Літвінов робить свої потягнення досить зручно, хотячи шахувати Німеччину. Бо можна його пропозицію Німцям разглядати також як спеціяльний підступ, щоб перед світом поставити під знаком запиту німецьку миролюбність.

Якби воно там не було і якби та справа не закінчилась, вона ніяким чином не вказує на те, що світ іде до замирення, а навпаки, що пристрасти розогнюються й атмосфера стає чимраз більше наладована. Бож ще й інші чинники, які мають свої інтереси над Балтиком, як от Анґлія, не сказали свого слова. Все це є мементо для прибалтійських держав, що найвища пора їм уже зговоритися з собою та створити одно тіло для оборони власних інтересів та власної самостійности, яка буде в небезпеці доти, доки за ними не стане сильна українська держава.

М. О.

МОСКОВСЬКА ЖУРБА ЗА КАВКАСЬКУ НАФТУ

(УП) В 1930 році нахвалялись Москалі, що їх нафтова індустрія виконала була першу пятирічку за два і пів року. Одначе вже від 1931 р. почавши, ця індустрія завдає Москві великої журби. Хвальба була передчасна. Найвищий видобуток ропи виносив у 1931 р. 22 міл. тон. Другий раз це не повторилось, хоч за пляном продукція повинна була все підноситись і на папері вона ще й тепер підноситься. В 1933 р. повинно було бути 24 міл. тон, а в 1934 р. аж 30 міл. тон. Тимчасом, як виходить з зіставлень, в першому кварталі цього року добуто лише 988 тис. тон, себто 73.2% пляну. До кінця другої пятирічки повинна річна продукція виносити 47 міл. тон. А московська ґазета „Известия" з 24 січня підрахувала, що ця продукція повинна при кінці другої пятирічки виносити аж 73 міл. тон. В міжчасі й ця ґазета зробилася скромніщою, бо в квітні 1934 виповнено місячний плян лише на 69.5%.

Причиною цього є невміння Москалів орудувати модерною технікою. Нові верчення за нафтою не дописують. У 1933 р. мало бути виверчених 860 нових шахт, а виверчено в дійсности лише 740. Гірничі техніки нарікають на те, що не мають знаряддя до праці. Те, що їм доставляють, московське нічого не варте, а німецьких та американських ні за що купити. До того долучилася ще й та обставина, що при праці бракує відповідно вишколеного персоналу. Свої нічого не вміють, а чужі без заплати не хотять працювати. З 14 тисяч фахових робітників в 1933 р. 12 тисяч опустили місце праці. Ніякий примус не помагає, бо в голоді ніхто не хоче працювати. Отже приходиться все набирати нових, які не вміють працювати при нафті.

Дальше не дописує й транспорт нафти. 100 тисяч авт і 250 тисяч тракторів, розкинених по всій території Союза, не хочуть працювати без паливного матеріялу. Залізниці не в стані доставити палива. З приводу цього розійшлось у 1933 р. зменшити добуток ропи на місці, бо не було куди її дівати, хоч край за готовими продуктами кричав, резервуари були повні і т. п. Бували випадки, що з Батуму та Туапсе транспортовано нафту до Ленінграду водними шляхами.

Большевики прийшли на думку прокласти нафтоводи з центру продукції до центрів консумції. Тепер виробляють пляни прокладки рур від Грозного до Вороніжа з відногами на Україну. Нафтовід повинен мати 1,400 км. довжини, 28 перемежних помпових стацій і розрахований на 2.5 міл. тон річно. Рури мають бути московського виробу. Збудований за старих часів нафтовід до Чорного моря сьогодня невистарчаючий.

Другим шляхом для усунення трудноців є використання всіх залежів нафти на місцях. Оороблено пробні верчення на Уралі, а дальше на північному побережі Каспійського моря. На полудне від Уфи вже нафту добувають. В Туркменістані на східньому боці Каспійського моря також вже добувають ропу. Знайдено її ще в Сибірі коло Байкальського озера, а в Кузнецкому районі, будучому центрі Московщини, якщо туземці не зуміють виперти звідти Москалів, знайдено лупаки, що легко даються переробляти на плинне паливо.

Московський нафтовий інститут виробив вже пляни для використання всіх нафтових залежів. Як сама нафта не витрискує з землі, то її випомповують, а коли й це не піде, то приміняють новий спосіб спалювання її під землею та видобування в формі ґазу. В той спосіб думають використати всі залежі на 70% обсягу. В Майкопі вже перейдено до практичного примінення цього нового винаходу.

При цьому ще треба завважити, що Москва намагається унезалежнитись від Европи й створити новий нафтовий та промисловий басейн в Азії, бо її вона рахує за свій осередок. Далекий Схід забезпечений нафтою, бо її добувають у Сахаліні. Одначе це занадто близько до Японії, яка в останньому часі не дає спокійно спати Москві.

М. С.

ЧИ МОЖЛИВА СЬОГОДНІ ПАРТИЗАНТСЬКА ВІЙНА?

(УП) Багато військовиь та революційних діячів завдають собі нині питання, чи при модерній техниці військового діла є можлива партизанська війна, чи ні. Є голоси за і проти, залежні від духового розположення того чи іншого чоловіка. Наводять теж докази, але лише теоретично обосновані і не випробувані в житті.

Остання подія в Америці, країні дійсно рекордової техніки і необмежених можливостей, є наглядним доказом того, що партизанка сьогодні всежтаки є можлива. Бандит Ділінджер утік з вязниці. Він виправляє герці по цілій Америці, громить поліцію, грабує банки, тероризує спокійних мешканців і не зважаючи на найбільші зусилля і війська і поліції і того, що його винято зпід права і проголошено ворогом число 1, не вдається властям його унешкідливити. Зручними поголосками він вміє все змилити погоню. Відділ його дуже малий, але зате користується наймодернішою технікою. Найбільшу ролю грає при цьому його комбінативний змисл і вміння відгадувати, що задумує робити противник. Тут ми не хочемо ґльорифікувати бандита, чи його діл, але застановляємось лише над фактами, які таксамо можна приноровити і в партизанській війні в кожному краю. Треба підпринимати все, що тільки можливе, щоб осягнути ціль. І для бандита і для партизана получена ця справа з утратою життя в остаточному висліді при неприяючих обставинах. Бандит кінчить на цьому свою діяльність, а геройська смерть партизана знаходить гідних наслідувачів. При цьому грає чи не найбільшу ролю як спортовий запал, так і сама ідея та вміння ризикувати.

Так розглядає справу одна американська ґазета. Ми подали лише зміст її виводів.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

НЕТЕРПИМЕ ВІДНОШЕННЯ ДО КРИТИКИ.

У боротьбі за політику уряду щодо відбудови краю, котра розвелася між так званою Радою Перегляду та Урядом Відбудови, вмішався, як можна було сподіватися, конґрес. На засіданню сенату порушувано цю боротьбу, при чому одні сенатори, як Робинсон, боронили уряд адміністрації, а інші заступалися за Раду Перегляду.

Підчас дебати сенатор Бейлі, виразно заявляючися за Раду Перегляду, виступив недвозначно проти нетерпимости, з якою урядники кинулися на членів Ради Перегляду за їх критику.

„Я думаю", говорив сенатор, „що ґенерал Джансон працює на своїм становищі пильно, з великою щирістю й посвятою. Я даю йому признання за його патріотичну самопосвяту. Але я рівночасно протестую проти того, як котрийнебудь урядник відповідає на оправдану критику лайкою й пятнуванням".

ДЕМОКРАТІЯ, СВОБОДА И КРИТИКА.

Сенатор Бейлі говорив далі:

„Америка мусить бути вільна! Американець мусить бути вільною людиною! Америка це не край, де душать опінію, навіть фальшиву опінію. Тут не здушують опінії публичною нетерпимістю, ширеною публичними урядниками. Цього роду душення опінії може більше нищити уряд, як усі тюрми Росії й годування касторкою в Італії".

Він закінчив свою промову закликом за задержання „Найри", але з тим він підкреслив теж потребу вдержання права людини свобідно висказувати свою думку про публичні справи, без потреби наражуватися на плюгавлення з боку урядників.

ДЕМОКРАТІЯ И НЕДЕМОКРАТІЯ.

Коли вибранці американського народу дають такі лекції демократії своїм урядникам, то американський нарід дістає рівночасно другу лекцію демократії, читаючи, як у Німеччині арештують лідерів „німецької ліґи фронтових жовнірів" за те, що не погоджуються з політикою „націс", і цькують на „реакціонерів" за їх „лібералізм", а по світі блукає, шукаючи пристановища, большевицький лідер Троцький, котрий провинився проти Сталіна тим, що його Сталін не переконав про розум сталінівської політики.

А ЩО ЗЛОГО В ХЛОПЦЯХ-ПІСЛАНЦЯХ?

Конґресмен Кенон з Віскансін радить знести американських амбасадорів, бо, мовляв, вони і так нічого більше, як прості хлопці-післанці департаменту стейту, і то не дуже мудрі. Він радить злучити уряд амбасадора з урядом конзуля.

Це все гарно сказано, але чи департамент стейту не потребує таких хлопців-післанців? А чи глупота тих, що якийсь уряд займають, це вже арґумент за знесення цього уряду? Якщо це так, то що нам робити з конґресменами? Чи вони всі розумні?

ДЕ ЩЕ ЛЮБЛЯТЬ РУЗВЕЛТА.

Московський кореспондент „Ню Йорк Таймсу" запевняє, що Рузвелт є незвичайно популярний у Росії.

Це нагадує офіціяльний усміх господаря до непрошеного гостя, коли господар каже: „Ах, нарешті завитали! Витаємо! Витаємо!"

Значить, Рузвелт популярний серед комуністів у Росії. Серед комуністів в Америці його теж люблять. Як пси діда на перелазі.

Ф. Гер...

ПОГОНЯ В ГОРАХ.

Епізод при кінці українсько-польської війни.

3)

— Чи ми справді лишимо їм всю нашу працю? — спитала лісничова, озираючися по кімнаті. — І се, що тут в хаті, і се, що в стайнях?

— Годі інакше! — відповів лісничий. — Дай Боже, щоби вдавилися!

— Нехай вдавляться, та не нашою працею, а власною слиною! — крикнула жінка.

— Не наша сила.

— Не наша, та в наших руках. В твоїх руках револьвер, в моїх нафта і сірники!

Лісничий зрозумів жінку. Взяв револьвер і сказав до шурина:

— Ходи, Павле, помагати!

Збудинський виймив з кишені револьвер і пішов за лісничим. Пішли до стайні. Застрілили чотири корови, два воли і двоє телят. Пішли до овець і також вистріляли. Тесаме сталося з безрогами і з парою робучих коней. Лиш пару гуцуликів лишили. Осідлали їх і вивели на дорогу перед хату. Коли вернулися до хати, лісничова вже кінчила поливати меблі нафтою.

Кромі родини лісничого, в лісничівці не було в тій хвили одної живої душі. Одинокого парубка лісничий вислав був ще цілком рано на зруб до робітників. Перед полуднем наймичка понесла йому обід.. Шмаття парубка і наймички, належну їм плату і ще дещо з власної ґардероби лісничова спакувала у двох клунках. Сі клунки лісничий заніс на плай, котрим парубок і наймичка мусіли вертатися до хати. Там поклав се майно своєї служби і вернувся на лісничівку.

У лісничого були три рушниці. Взяли з собою всі три. Лісничий взяв ще мисливську торбу з патронами. Очевидно, всі три мужчини мали ще по револьверови.

— Тепер, тату, ходім! — сказала лісничова до старого Оравського, закидаючи на себе свій плечак. — А ти Богдане і ти Павле, попідпалюйте. Не забудьте підпалити стодолу і стайні.

— І стайні? — спитав лісничий.—Вся худоба вистріляна.

— Худоба вистріляна, та її мясо і шкіра мають якусь вартість. Хочеш, щоби ті собаки заїдали печеню з наших волів, вудили собі шинки з наших безрог і грілися в кожухах з наших овець?

— Твоя правда! — сказав муж і пішов до стайні. Лісничова і Микола Оравський вийшли на дорогу до коней, Збудинський лишився в хаті з пачкою сірників у руці. Коли оба вибігли на дорогу, лісничова і старий Оравський вже сиділи на конях.

— Куди? — спитала лісничова.

— На плай, що зачинається за хатою, — відповів муж. — Знаєш, де мисливська колиба?

— Знаю. Нераз була там.

— Отже плаєм аж до тої колиби.

Лісничова підігнала коня, справила його поза хату і перша віхала на плай. За нею їхав старий Оравський. За ними пішки ішов лісничий і його шурин. Всі були з плечаками і з теплими верблюжими коцами. З ними були також три рушниці. Своєї тропи не лишали, бо вже примерзлий, твердий ґрунт не приймав відтисків копит, ні черевиків. Хоч би витискали які сліди, то сніжок, що став порошити, присипав би їх. Мандрували так мовчки, ні словечком не перебиваючи тишини, більше як пів години. Перший відізвався Збудинський, питаючи лісничого:

— Чи ти вже маєш плян нашої мандрівки? Чи добре знаєш дорогу?

— Плян вже маю, — відповів Павло. — Підемо дорогою найдовшою і найвигіднішою.

— Та-ак? — спитав здивований Павло. — Мій розум каже мені, що найліпша дорога та, котра найскорше і найпевніше веде до мети. Гадаєш, що Пакула буде ждати аж до хвилі, коли йому донесуть, що ми вже поза межами польської влади?

— І мій розум каже мені, що найліпша та дорога, котра найскорше і найпевніше заведе до мети. Скорість менше важна. Рішає певність. Саме для тої певности я вибрав дорогу найдовшу і найневигіднішу.

— Не збагну, в чім та певність такої дороги. Я гадав би що чим скорше примандруємо до границі, тим скорше і певніше спасемося...

— Цілком таксамо гадає і надіється, що ми так погадаємо собі, Бартош Пакула. Як прийде до лісничівки, і побачить лиш згарища, домірку́ється, що то я зробив, утікаючи. Погадає собі, що я злакомився на той вигідний і короткий плай, котрим приходили до нас робітники з Угорщини. Погоня цілком певно піде туди. Гіршими піде також, та аж тоді, коли покажеться, що ми не були такі дурні, щоби йти шляхом загально уживаним.

Віхали в зруб, що тягся здовж хребта гори. Лісничий задержав товариство, бо відси повинні би побачити лісничівку. Приклав бінокля до очей, і каже:

— Там, де була хата, ще бовдурі диму. Всі інші будинки вже спопеліли.

Подав бінокля жінці. Вона також подивилася. Старий Оравський цілком не хотів дивитися. І її брат лиш махнув рукою. Не прикладаючи біноклів до очей, передав їх назад лісничому.

— Ти ще не скінчив розказувати, куди поведеш нас, — пригадав Збудинський, коли рушили в дальшу дорогу.

— Докладно не скажу тобі, бо ти тамтуди не ходив, отже з мого оповідання не багато скористав би. І я ту дорогу не дуже добре знаю. Я нею лиш раз одинокий ходив, і то в літі. Літом дороги в горах інакше виглядають. Коли сніг засипле всі ями і нерівности, то околиця виглядає інакше. Треба мати провідника, який сими горами і в зимі ходив.

— Деж такого возьмеш?

— Знайдеться по дорозі. В мисливській колибі, до котрої ідемо, сидять тепер робітники. Вони вишукують стежки оленів і при тих стежках кладуть копички сіна, щоби олені мали що їсти, як зима буде дуже тяжка і з великими снігами. В тій колибі переночуємо і обох робітників возьмемо з собою. Проведуть нас аж до границі. Зате дарую їм оба коники. (Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗАГОВОРІМ САМІ ПРО СЕБЕ!

(Під увагу українським професіоналістам).

Коли при кінці 18 століття ученим вдалося поазбучно списати життєписи визначніших людей усього світа, описи важніших історичних подій, описи місцевостей, країв, то, що то цей факт стався великим кроком вперед в поступі людської культури. Від тоді учені в ріжних краях складали й видавали друком енцикльопедії, поширюючи їх спершу в поодиноких державах, а потім в цілому світі. Сьогодні нема майже ніодної культурної нації, якаб не спромоглася видати свою власну енцикльопедію. Ми, Українці, видали першу свою „Українську Загальну Енцикльопедію" два роки тому, чим старалися дорівнати іншим народам.

Нема такої культурної установи, де не булоб якоїсь енцикльопедії. Мають її всі вищі школи у своїх бібліотеках. Мають їх й поодинокі люди.

Американські студенти особливо призвичаєні уживати енцикльопедії. Вони уживають її майже кожного дня для кожного предмету, бо енцикльопедія, це є правдива „книга знання". Такі енцикльопедії як "Encyclopaedia Britannica", "Encyclopaedia of Social Sciences", "Americana" й інші є дуже розповсюджені не лише в Америці, але скрізь по світі. Всі їх читають, а написані вони бувалими людьми з ріжних націй, людьми з високою освітою, з авторитетами.

Коли глянеш до якоїнебудь з вище наведених книг, то завважиш, що кожна ділянка знання є описана спеціялістом, зокрема про справи кожної нації пишуть члени тої нації.

І так, наприклад, в „Американа" про Москалів пишуть Москалі: В. Петрович, С. П. Шурін або Р. Абрагамович, чи які інші. Про Поляків пишуть Поляки: Станислав Пігонь, Марійн Рапацький, Адам Левак, С. Кутшеба і т. д. Про Мадярів пишуть мадярські вчені, про Італію — Італійці. Словом, кожна нація дбає, щоби за неї писав хтось, що найкраще знає про її справи.

Лише з нами клопіт, бо за нас не пишуть, а як пишуть, то чужі, звичайно люди, що не є обзнайомлені про наші справи, або таки наші вороги. Щоби не бути голословним, позволю навести кілька прикладів.

В енцикльопедії „Американа", виданій **1929** року, називають нас далі Ruthenians. В 24 томі „Американа", на 66 стор., автор, пишучи про нашу націю, вичислює ось такі архаїчні назви: "Ruthenes, Ruthenians, Rusniaks, or Little Russians". Щобільше, він ділить ще тих Рутенців на Boiki, Lemki, Gutsuli, i Ugerski Ruthenes". Як бачимо, то цей автор згадав щось 8 назв, але найважнішої назви, „Українці", не згадав.

Нічогож дивного, бо автором є якийсь Henry C. Klein. Хто він такий по національності, Німець чи Жид, не знати. Одно ясне, що не йому писати про нас!

Інший автор ще більший чудак: Історію нашого славного козацтва він підділив під "Russia" й назвав їх Russian Cossacks. І помішав він усе! Запорожці чи Донські козаки — для нього все одно. Стенка Разін, Богдан Хмельницький, Мазепа це все у нього „козацькі отамани"! І нічого дивного, що таке виписується! Автором цієї статті є якийсь Wolf von Schierband. Без ріжниці хто він — Німець, Жид чи Американець, не йому, писати про наших козаків!

Стільки про факти про нас... Не згадано там сотні імен наших визначних людей. Коли Поляки, Москалі, ба навіть невеличкі числом Хорвати, чи Словінці подають численні назви своїх хочби найменше заслужених народних працівників — то у нас, на превеликий сором, у 20 столітті нема місця в енцикльопедіях навіть для таких Українців як: Шевченко, Котляревський, Кобилянська, Стефаник, Вовчок, Франко, Грушевський.

Отже ніде правди діти, ми позаді. За нас ще мало знають. Нам доконче треба подбати, щоби ми самі за себе писали, подібно, як інші народи.

Я, покищо, не є авторитетом українських справ, тож не можу писати до енцикльопедій. Але у нас є десятки авторитетних одиниць, які це можуть і повинні зробити! Хочу вірити, що хвальне „Товариство Українських Професіоналістів" зверне на це увагу й подбає, щоби видавці Енцикльопедій в Америці справили при новім виданню пороблені похибки, а далі буде домагатися, щоби про Україну і Українців писали українські вчені.

Федір Луців,
Дубюк, Айова.

ШАМОКІН І РУТЕНСТВО.

Громада Шамокін відома з імени не тільки серед Українців в Америці, але й у старім краю, всюди, де живуть Українці. Особливо тепер згадують ту громаду по всіх українських часописах по цілім світі з нагоди, що святкуємо 40-літній ювилей У. Н. Союза, який мав свій початок у Шамокіні.

Вже те одно повинно вложити на старше й молодше наше покоління в Шамокін обовязок стереження українського імени. Тому 40 років згадували вже там отсе українське імя і тому 40 років відспівано там український національний гимн хором шамокінської церкви.

А ось попадає мені під руку місцева шамокінська газета з 26. травня, ц. р., а в ній читаю великими буквами **"Ruthenian Church to stage its 50th Jubilee."** В самій статті згадується за **"Little Russians", "Lemko-Russians or Ruthenians", "Carpatho Russians and Uhro-Russians"**, а вкінці за Українців, котрі прийшли з „російської провінції". В обширній новинці описано історію церкви, про відправи о. Михайла Олексіва, місцевого пароха, й багато інших річей. Новинка добра, яку можна приняти, якби не було отого страшного баламутства з „рутенською" церквою і з тим іншим, про що вже згадано. Знаємо, що в Шамокіні є багато визначних наших людей, старших і молодших, тут роджених, котрі є впливовими людьми, разом з тим добре знають, що вони є українського роду. Чи вони не можуть постаратися про те, щоби часопис місцевий містив вірні інформації? Чи в часі, коли по всіх американських ґазетах пишуть тепер раз-раз про Україну й Українців, коли вже в найтемніших громадах зліквідовано „рутенство" — воно ще має жити в Шамокіні? Чи заряд церкви не повинен подбати, щоби такі річи не повторювались? Можливо, що в Шамокіні ще живуть такі люди, що того не розуміють і розуміти не хочуть, але вони не можуть заважувати. За українську назву сидять по тюрмах наші священики, за неї гине наша молодь геройською смертю. За неї повинні постояти всі свідомі громадяни з Шамокін.

Сусід.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 2 травня померла в шпиталі **Анна Садовська,** довголітна членкиня Тов. „Згода", від. 358 У. Н. Союза.

Покійна мала 41 років, коли розпрощалася зі світом. Походила з села Вигода Вінятинська, повіт Заліщики, Західня Україна. Покійна оставила чоловіка і пятеро дітей. Попрощав її о. М. Запаринюк від Тов. „Згода", Союза Українок, Сестрицтва св. Ольги, також від родини і громади. Похорон відбувся при великій участи народу. Родина Покійної щиро дякує усім, що віддали бл. п. Анні Садовській останню прислугу, та що послужили автомобілями.

С. Паливода, секретар.

До трамваєвого ваґону ввійшла пані середніх літ. Мужчина зрбивв їй місце на лавці та при тому каже: — Прошу, пані, сідайте, це мій обовязок супроти жінок. Багато мужчин роблять це лише тоді, коли жінка гарна й молода. А ви, як бачите, не роблю в цьому ріжниць.

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Збори в справі злуки відділів.

Дня 23 травня відбулися в Українськім Народнім Домі наради представників Союзових відділів на які прибули відпоручники таких відділів: 46, 69, 117, 130, 184, 194, 204, 215 і 361. Не явилися представники відділів: 66, 233, 298.

Головний радний У. Н. Союза, гром. Ілля Гузар, представив ціль зборів та попросив бесідників, щоби забирали слово до теми злуки відділів в Ню Йорку в один великий і сильний Союзовий відділ.

Про користи з такої злуки говорив гром. Йосиф Мулярчук і просив урядників і членів малих відділів, щоби для добра Союзової й народньої справи злучилися в один сильний відділ. Подав теж проєкт одного сильного молодечого відділу.

Гром. Михайло Ликтей клав натиск головно на те, що така злука потрібна з огляду на загальне народне добро, яке вимагає створення в Ню Йорку сильної народньої установи. Говорив теж про те, що в таким великім місті як Ню Йорк треба мати два, а можливо й три молодечі відділи.

Гром. Петро Сокальчук вказував на те, що важко перевести злуку через бенефітові каси. Домагався від головного уряду, щоби вести аґітацію на взір американських асекураційних товариств та будувати Союзові домівки.

Панна Маріка Боднар обстоювала один великий злучений Союзовий відділ для старших і один відділ для молодших, до якого належав би теж нагляд над діловодством.

Гром. Осип Угорчак, організатор молодечого відділу, заявляє, що неможливо організувати молодь, поки старші не злучаться в один сильний відділ. Пропонував витягнути молодь у віці від 14 до 18 років з ріжних місцевих відділів і втягнути її до осібного відділу для молоді.

Гром. Йосиф Катулька взиває звертатися до членства з пропозицією злуки і певний, що члени будуть за те, щоби був створений один сильний Союзовий відділ.

Адв. Микола Гаврилко переконує, що У. Н. Союз зросте вдвоє, як тільки старші схочуть перевести злуку відділів. Тоді молодь глядітиме цілком іншими очима на такі сильні Союзові відділи, а тимсамим буде лекше затягнути її в ряди Союза.

Головний предсідник, гром. М. Мурашко, представляє основно користи зі злуки. Злучені відділи зможуть мати свої домівки, на які легко можна буде дістати позичку в Союзі, коли ті доми будуть Союзовими.

Головний фін. секретар, гром. Р. Слободян, пригадав піонірську працю старих Союзовсім і вказував молоді, що й вона повинна тепер піти шляхом своїх батьків і взятися до аґітації за приєднування нових членів до Союза.

По дискусії рішено скликати ще одні збори у тій справі.

Михайло Марків,
секретар зборів.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВІЛКС-БЕРРІ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 223, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 3-го червня, зараз по Сл. Божій, в галі парафіяльній. Повинністю є кождого члена прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Котрий член не прибуде заплатить кару після статута. — Петро Маліборський, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в суботу, 2-го червня, в годині 7:30 ввечір. Проситься кождого члена прибути і вирівнати свої вкладки. Члени, котрі ще не переписались зі старого на новий рід обезпечення, зволять принести старі грамоти і переписатись. Кождий член У. Н. Союза повинен записати свої діти до У. Н. Союза, бо так приказує наш святий обовязок в 40-літній ювилей У. Н. Союза. Кождий член повинен попрацювати і приводити нових членів для У. Н. Союза. Тож до праці всі разом і покажім, що ми вміємо попрацювати для Союза, а Союз для нас. — І. Габрилович, предс.; С. Виярський, кас.; І. Ількович, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Бр. Пресв. Тройці, від. 203, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 2-го червня, під ч. 162 Норт 5-та вул. Кождий член повинен прибути, бо є важні справи, як також кождий повинен вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде суспендований. Після обрахунку кождий член обовязаний зложити одного доляра яко розмет по померлим членах. — Іван Малик, предс.; С. Гаушко, кас.; Д. Сеньюта, секр.

РАДЯТЬ У ПОЛЬЩІ ВВЕСТИ ПЯТИЛІТКУ ПРОТИ ЗЛОДІЇВ.

До краківського „Іл. Курера Щоденного" прислав ремеґрант з Америки лист, у якому жаліється на нестерпні відносини в Польщі. Лист затитулував: **„Чому я хочу вернутися до Америки?"** Як доробився в Америці, вернувся до Польщі та побудував собі дімок на передмісті одного міста й завів там гарний город. Це стало для нього, замісць розрадою, джерелом найріжніших клопотів і журби. Не всилі обігнатися від податкових службовців. Платить податок: оборотовий, доходовий, від маєтку, від хати, від шильду, податки громадські, соймикові, від комина, від коня, від брички, оплати вирівнюючі, вогневі, підводові, які треба платити аж у 4-рох місцях: у скарбовій палаті, маґістраті, громаді та соймику.

Не орієнтується в тих податках, тому сиплеться на нього кари, фантують обстановку. Тратить дорогий час по ріжних урядах, кидається як риба на піску.

24 роки працював як робітник у Мілвокі, та хоч був там чужинцем, не зазнав ніяких урядових переслідувань, а тепер зазнає їх від польської бюрократії.

Та не лише від бюрократії. Також від злодіїв. Як купив собі парцелю і побудував собі хату, почався танець зі злодіями, який йому життя перемінив у пекло. Зараз першої ночі викопали йому злодії кілька стовпів і забрали кільковедесят дощок. На його жалі сусіди відповідали йому що то „щойно починається". І справді в зимі забрали злодії половину паркану, викопали кільканадцять дерев. Із розпуки втік перед злодіями до міста, так напирали вже на хату. Щойно як перемінив дім наче в твердиню: позакладав крати, алярмові дзвінки, самостріли, як наняв нічного сторожа, спровадив трипси — міг вернутися до своєї хати. Та не може допильнувати городу й дороги. Злодії заберуть раз курку, раз індика, зривають овочі, витинають дерева, нищать цвіти і т. д. Вкінці винаймив огород жидівській родині. Вона по ночах у городі висиджує, стріляє і т. д.

А всеж було кілька нападів на город, хоч як пильнували. Ба, злодії обдерли садівників із одежі, що подобали на Адама й Еву. Тому, що деревляних парканів не міг настарчити, бо все забирали йому, дав собі спокій з парканом, оставив лише браму.

Зпочатку думав, що то лише його так обкрадають, та небаром переконався, що в цілій околиці тесаме. Цілі ватаги живуть лише з крадежі; є навіть цілі злодійські оселі. А нарід не може спати, бо мусить пильнувати бараболь, садів. Тому, що так злодії розпаношилися, все в Польщі треба робити **під злодійським кутом.** Годі нпр. засадити полуниці (трускавки) в глибині городу, лише біля хати; щоби їх не забрав злодій. Не можна дати доброго плота, відчинити на ніч вікно, повісити білля, обсадити альтанку смерічками, плекати бджоли, тому край подобає на пустиню. Один сусід, що має кількана-цять овочевих дерев, **відповідно до того, як овочі достигають, переноситься з ліжком від дерева до дерева, щоби пильнувати яблок і грушок. Одна робітнича родина має порося. Отже всі члени родини по-черзі сидять як день так ніч при поросяті у хліві, бо інакше злодій вкраде.**

Треба дійсно в Польщі установити пятилітку боротьби зі злодіями, яких треба винищувати без милосердя. Коли раз сказав вищому службовцеві, що треба би для злодіїв у Польщі ввести строгі концентраційні табори, цей відповів, що то булоб негуманітарно, бо злодій також хоче жити.

Злодії не вдоволяються приватним добром, а систематично вирубують придорожні дерева. Є цілі дороги, де вже вирізали дерева. Пруський король, Фридрих Великий за знищення придорожних дерев карав смертю.

Директор фабрики: На нічного сторожа потрібний мені чоловік із бездоганною поведінкою.

Кандидат на сторожа: То саме посада для мене! За бездоганну поведінку подарували мені шість літ із мого останнього присуду!

ГОЛОС МОЛОДОЇ ГЕНЕРАЦІЇ ЗЕЛЕНОГО КЛИНА.

В Харбіні існує організація молоді, яка приняла назву: Спілка Української Молоді „Зелений Клин".

Свої завдання молода установа зясовує в „Манджурськім Вістнику" з 19. 3. 1934:

„Зелений Клин" — така назва нашої організації. Взята вона нами не на те, щоб одмежуватись від інших організацій. „Зелений Клин", як відомо, це назва краю на Далекому Сході, що лежить над Амуром, Суйфуном, біля озера Ханки, тобто Приморщина, Адурщина — це друга наша батьківщина — Зелена Україна.

Ми, молодь, родились тут, декотрих і батьки тут родились, алеж ми Українці. Ми також мусимо віддати все, щоб вибороти Соборну Самостійну Україну.

Ми тільки не хочемо, щоб наша друга Батьківщина, цебто „Зелений Клин" був залишений Москалям, тому, що він є у посіданні наших батьків, котрі багато віддали для його культурного розвитку.

Ми бажаємо, щоб „Зелений Клин" був Самостійною Українською Державою.

Чому ми так думаємо?

А тому, що наші батьки добились того, що Зелений Клин тепер став таким багатим і гарним краєм. Це зробилось не відразу.

Російська влада післала сюди „хахлів", а не Москалів. Як бачимо, тепер на Зеленім Клині є 80% Українців.

Перші кольоністи на Зеленім Клині були Москалі. Але, не дивлячись на те, що російська влада їм допомагала і хлібом на посів, і худобою, і машинами та ще й грішми, ці переселенці, як прийшли на Зелений Клин бідаками, такими й повтікали; зісталось їх дуже мало, та й ті жили дуже бідно. Навіть до сьогоднішних часів на Зеленім Клині ходять у лаптях.

Це було тому, що Зелений Клин в той час був дикий і треба було багато енергії та терпеливости, щоб боротися з цією дикою природою. На те, щоб засіяти якунебудь шматину землі зерном, люди мусіли відвойовувати його або від лісу, або від степу.

Бачучи це, російська влада порішила переселити сюди Українців-хліборобів, котрі на своїй Батьківщині мали дуже мало землі, через те, їм її роздала в нагороду московська влада своїм чиновникам.

Але Українцям російська влада вже не домагалася, і як кажуть наші батьки, „викинула їх у траву: що хочеш, те й роби". Та наші батьки були люди працьовиті; вони, не дивлячись на труднощі, що стояли на їх дорозі, добились того, що тепер Зелений Клин багатий.

Ми маємо завдання організувати українську молодь Зеленого Клина, щоб вона не йшла у чужі організації, де нічого не дістане для себе, але згубить своє національне обличчя.

Ми бажаємо з кожного „малоросса" та „хахла" зробити дійсного Українця, котрий говорив би своєю рідною мовою, знав своїх письменників, історію своєї Батьківщини і був би гордий, що він Українець, а не казав, що він „хохол" або „малоросс".

Професор вбіг до кляси, де є великий гамір. Докоряє галасуючим студентам, що не стидаються наче дорослі жінки робити такий гармідер. Колиж бачить, що його слово не робить на них враження, каже:

— Мені десять студентів милші ніж із вас одна!

Одна з учениць відповідає:

— Мені також, пане професоре!

ПИТАННЯ І ВІДПОВІДИ

Натуралізаційні оплати.

Питання: Говорять, що обнижено натуралізаційні оплати. Чи це правда?

Відповідь: Правдою є, що почавши від 21 квітня 1934 року, знижено оплати на пятьдесять відсотків і більше. Від тої дати „перші папери" коштують $2.50; посвідка приїзду $2.50, а горожанські папери $5. Інші натуралізаційні оплати, як дуплікат „перших паперів" коштує одного доляра замісць $10, а посвідка походження горожанства $5, замісць $10.

Чужинець тягаром громади.

Питання: Я бажав би знати, що станеться, коли чужинець захоріє, а з браку грошевих засобів мусить просити безплатної опіки та нагляду у громадській лічниці. Чи буде він депортований?

Відповідь: Чужинець, котрий жив у Злучених Державах більше як пять років, не може бути депортований тому, що опинився на публичнім вдержанню, значить, коли приймає безплатно лікарську чи шпитальну поміч. А коли мешкає менше ніж пять років, то підлягає депортації, але коли його хороба почалась перед приїздом до Злучених Держав. Іншими словами, коли він занедужав з причини запалення легенів чи зломання кости, або чогось подібного, то це є очевидне, що він не міг таким сюди приїхати і тому сміло може всяку допомогу принимати; але коли в нього хороба серця або туберкульоза або щось подібного, то це вже інша справа.

Права пенсії горожанина чужинецького роду.

Питання: Довгі роки я був на почтовій службі, а тепер зпривводу старости більше не працюю, але дістаю пенсію. Тепер задумую повернутись настало до рідного краю. Знаю, що по двох роках мого перебування також можу стратити пенсію?

Відповідь: До цього часу немає закона або реґуляміну в тому напрямку, за котрим можна було би позбавити права з якихнебудь причин до пенсії, признаної законом з дня 29 травня 1930 року. Мешкання поза границями Злучених Держав навіть по втраті американського горожанства не означає втрату такої пенсії.

Відшкодування за смерть робітника.

Питання: Помер один робітник у Ню Йорку внаслідок скалічення підчас праці. Він оставив по собі жінку і троє дітей. Яке є найвище відшкодування, котре може родина сподіватись діставати?

Відповідь: У випадках смерти в стейті Ню Йорку винагорода виплачується наслідникам такими правилами: вдова дістає платню тижнево ціле життя або до часу поновного подружа; малолітні діти до скінчення вісімнацятого року життя. Загальна сума таких допомог не перевищає двох третин з пересічної тижневої платні помершого, а найбільше сто долярів місячно.

Спровадження чужинецьких студентів.

Питання: Задумую спровадити сюди мого братанича, котрий покінчив у краю середню школу, щоби примістити його в американськім каледжу. Як це діло почати? Яку кавцію треба зложити на випадок його приїзду?

Відповідь: Коли студент старається про приїзд на тимчасовий побут, мусить у найближчого американського консуля предложити лист від школи, одобреної департаментом праці, що годиться його приняти. Тому перше всього треба вдатись до заряду школи, зробити переклад диплому на англійську мову, щоби переконатись, чи відповідає студентським вимогам вступу. Від такого учня вимагають знання англійської мови, щоби міг ходити на лекції, а тільки дуже рідко ті вимоги не обовязують. Коли вимагають зложення запоруки, то не більше як $150.

Населення світа.

Питання: Яке є загальне населення кулі земської та континентів зокрема, та як скоро людність зростає?

Відповідь: Міжнародній Статистичний Інститут при Лізі Націй обчислює, що нашу землю 1930 року заселювали два біліони людей, котрі розміщені на континентах як слідує: Азія має 950 міліонів людности, Европа 550 міліонів, обидві Америки 230 міліонів, Африка 150 міліонів, Австралія 7 міліонів. Около 150 тисяч людей родиться кожного дня, а сто тисяч вмирає. Отже на землі прибуває пересічно 18 міліонів людей річно.

ФЛІС

Якийсь турист переходить вулицею міста й бачить на мурі одної камениці вмуровану памяткову таблицю. Таблиця мусить бути вже дуже давна, бо годі її відчитати. Тому турист питається хлопця, що бавився біля камениці:

— Де ти, хлопчику, живеш?

— В отсім домі.

— Добре. А чи знаєш, як називається той великий чоловік, що народився в цьому домі?

— Не знаю, пане! В цьому домі родяться лише малі діти!

На ґенеральній пробі.

Директор (до актора): — Ви смієтеся, як умираєте?!

Актор: При моїй платні для мене смерть є справжнім визволенням.

НОВОВИДАНІ ТВОРИ

НА МІШАНИЙ ХОР
МИХАЙЛА О. ГАЙВОРОНСЬКОГО

1. **Живи Україно!** (до слів О. Олеся) .... 20 ц.
2. **Невістонька**, народна пісня .... 25 ц.
3. **Вербож моя**, народна пісня .... 25 ц.
4. **Одкаль сонечко сходило** .... 25 ц.

Видання в партитурі, чотири осібні голоси і до науки переклад на піяно. (Американський спосіб видання). Головна сторінка з прекрасною українською мережкою. — Усі чотири 80 ц. з пересилкою.

Замовлення разом з належитістю слати до:

SVOBODA, P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НОВИЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

ЧУДО СВ. НИКОЛАЯ, написав В. Левицький. Драматична картина на три дії, після апокрифів. Для старших. 12 осіб.	20 ц.
МАТИ, драма з народнього життя на 4 дії, І. Я. Луцика. 11 осіб	35 ц.
З ТАМТОГО СВІТА, комедія в трох діях. В. Мартиневича. 15 осіб	45 ц.
ЗМІЇКА, В. Ришкова, комедія на 4 дії. 9 осіб	50 ц.
МОТРЯ, нісценізація історичної повісти Б. Лепкого на 5 картин, осіб 21	35 ц.
КНЯГИНЯ КАПУЧІДЗЕ, фарс на 3 дії. А. Моллер. 10 осіб	45 ц.
ВЕЧІР НА ХУТОРІ, або **Василь та Галя.** Песа на 1 дію. 4 осіб	20 ц.
ШВЕЦЬ ЖЕРДКА, або **Барон на Літнисько.** Комедія в 3-ох діях. 12 осіб	45 ц.
ДЛЯ БЛИЖНІХ, драма на 4 дії, Я. Косовського, 13 осіб	30 ц.
СОТНИКІВНА, песа в 5 діях, з історичної повісти Богдана Лепкого. „Сотниківна" переоблена для сцени Олексою Скалозубом, 15 осіб	40 ц.
ЗРАДА, історична драма на 3 дії з часів гетьмана Мазепи, 8 осіб	35 ц.
ВОЄННА ЗАВЕРУХА, трагікомедія на 4 дії зі співами, 6 осіб	25 ц.
ДВА ДОМИКИ И ОДНА ФІРТКА, комедія в 1 дії, Л. Лотоцького, 8 осіб	15 ц.
МАРКО СПОТИКАЙЛО, комедія на 4 дії, написав П. Франко, 10 осіб	35 ц.
ЧОРТЕНЯ, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, И. Ярославич, 6 жен. 5 муж. (Чортеня написане в цей спосіб, що можна його грати як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях)	30 ц.
ВЕРТЕП, песа на три дії, М. Підгірянка	20 ц.
ЛЮБОВНІ ПРИГОДИ, комедія на 2 дії, Ост. Цюка, 5 осіб	15 ц.
НОВІТНІ ЧОРТИ, комедія в чотирох діях, написав А. Данко. Осіб 16	35 ц.
СРУЛЬ НАТЯГАЙЛО, написав А. Данко, комедія в двох діях, 7 осіб	25 ц.

Замовлення слати до:

"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ПРОТОКОЛ ШЕСТОГО КОНГРЕСУ „ОБЄДНАННЯ".

Шестий Конгрес „Обєднання" відбувся від 3-го листопада 1933 р. в Пенсилвенія Готел, Ню Йорк, Н. Й.

(10)

Справу „обтягнень" Обєднанням з пересилок до краю на всякі наглі потреби піддано під голосування. Одноголосно принято пропозицію п. Свистуна, то є: щоб вплинути на громадянство, щоб воно само визначило деякі суми для розпорядимости Обєднання на всякі наглі потреби, як конечні, одноразові допомоги краєвим інституціям і т. п.

В. Дроботій: — звертає увагу, що всі нині занавші рішення тяжко буде виконувати без платного апарату й тому, якщо ухвали наші мають бути виконані тими безінтересовними силами, які є, то годі хапатись за стільки справ нараз.

Р. Слободян: — противиться п. Дроботієви. Каже, що ми мусимо всіми справами заниматися, які лише торкаються наших краєвих справ, бо ми мусимо відповідно реагувати на болі старого краю. Він певний, що нинішній Конгрес не мусів би радити над багатьома справами, над котрими радив нині, колиб була вільна Українська Держава. Лише ми, вільні українські еміґранти, маємо нагоду свобідно радити над українськими справами й відповідно до сил наших конкретно полагоджувати всякі наші національні потреби, тоді, коли наші брати в краю не мають навіть свободи слова та преси. — Він зазначує своє радіння, що мав нагоду почути всі нині виголошені реферати.

А. Борак: — каже, що всі такі справи, які нині порушено, завсіди треба порушувати, хочби і менше виконано з того, що ухвалюється. — Справи часто обговорювані, знайдуть таки колись своє зреалізування.

Д-р В. Ґалан: — пригадує, що Обєднання має до розпорядимости понад $150 народнього фонду... Питає, що з тим фондом зробити. Пропонує, щоби позичити його Українській Стрілецькій Громаді на видання книжки-альманаха, яку УСГ хоче тепер видати. На книжці булоб зазначено, звідки гроші, за котрі видано книжку, походили.

Д-р Мишуга: — думає, що цю фондацію треба буде розвязати. Справу цю треба залишити до вирішення екзекутиві.

Звертає увагу на це, що наради нинішнього Конгресу відбувалися так гладко тому, що все було добре обдумане наперед. Нині ми обговорювали й вирішували гладко справи, які надаються до вирішування в парляментах чи сенатах. Це можна приписати виробленій вже у нашого громадянства повазі в трактуванню громадських справ.

Часте обговорювання проблем помагає їхньому остаточному зреалізуванню. В цей теж спосіб виробляється політична думка нашого громадянства. Ми, бездержавний нарід, можемо бути щасливі, що маємо своє Обєднання, на Конгресах якого маємо нагоду обговорювати свої народні справи. Коли-б була вільна держава, то це не булоб Обєднання, але на його місці був би Український Сенат, на засіданнях якого ми вирішувалиб свої справи так, як ми нині вирішуємо їх тут, на Конгресі Обєднання.

П. Сокальчук: — каже, що делегати, розїхавшись домів з Конгресу, повинні докласти старань, щоби наша пропаґанда в Америці була ведена з належним натуженням.

Е. Скоцко: — як "представник Української Студентської Громади в Ню Йорку, в імені цеї організації звертає увагу на потребу заінтересування з боку загалу прибувшими сюди з краю студентами, які не мають спромоги тут покінчити вищих студій, та на потребу уділення їм відповідної підмоги. Пропонує резолюцію:

„При Обєднанню твориться спеціяльну Комісію з молодих студентів - краєвиків, котра займеться зорганізуванням відповідної підмоги для студентів, які прибули сюди з краю й які з браку грошевих засобів не можуть, хоч собі того бажають, покінчити своїх вищих студій". — Резолюцію принято.

В. Кедровський: — пропонує, щоби висилувати з каси $100 на будову Українського Народнього Дому в Празі, Чехословаччина. — Рішено, що цій справі присвятиться увагу тоді, коли Обєднання матиме вже до диспозиції відповідні фонди на такі потреби (про що говорилося попередньо).

У стрітькарі.

— Нинішня молодь не розуміється на доброму тоні.

— Абож вам оцей молодий чоловік не відступив свого місця?

— Ну так, то відступив мені, одначе моя жінка все ще мусить стояти.

Нарешті раз погодилися.

— Щож це? Ідете з похорону вашої жінки такі веселі?

— Чомуж би ні? Вона має тепер спокій, а я також!

— Приятелю, ти чого так задумався?

— От, маю клопіт. Пише мені сестра, що їй народилася дитина, та не пише, чи то є хлопець чи дівчинка. Тепер я не знаю, чи я став стрийком чи вуйком!

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(121).



„Вставай!" — приказав чарівник, і штовхнув Тарзана своєю списою. Річний Чорт, його бранець, устав на ноги. Під вечір вони прибули до села Обібі. Побачивши, кого Хамис привів, мешканці Обібі сильно схвилювалися.

Якби не чарівник, то вони були би його вбили або вкаменували. Але Хамис хотів перше добути з нього правду про Уґґу. Безупинним допитуванням, котре він підкреслював штовханням своєї списи, він пробував добитися відповіди, але це все нічого не помагало.

Вязня цілко звязали і два вояки стояли коло нього на сторожі, бо Хамис завзявся не втратити своєї добичі. Обібі також допитував його, але Річний Чорт лише дивився на нього пустими очима, не розуміючи, видно, нічого. „Я його заставлю говорити", говорив Обібі.

Вязень бачив, як вони стали коло хати чародія клепати нагріте заліззя. Потім він бачив, як чародій прикляк коло входу та скоро працював щось там над своїми чародійними неренками — кусочками дерева, завиненими в листя, кусочками каменя, камінцями та хвостом жебри.